

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Міжнародна академія екології і здоров'я, м. Вільнюс, Латвія
Навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти Вінницької області
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова
Вінницьке міжрегіональне вище професійне училище
Європейська асоціація науки і освіти, м. Берлін, Федеративна республіка Німеччина
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
КВНЗ «Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Вінницький обласний краєзнавчий музей

ДИСКУРС ЗДОРОВ'Я В ОСВІТІ: ФІЛОСОФІЯ, ПЕДАГОГІКА, АНТРОПОЛОГІЯ, ПСИХОЛОГІЯ

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ ПРИСВЯЧЕНОЇ 120 РІЧНИЦІ З ДНЯ
НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ОЛЕКСАНДРОВИЧА БЕРНШТЕЙНА**

(16-17 вересня 2016 року, м. Вінниця)

Том 1

**HEALTH DISCOURSE IN EDUCATION: PHILOSOPHY,
EDUCATION, ANTHROPOLOGY, PSYCHOLOGY**
materials of the all-Ukrainian scientific-practical conference with international
participation dedicated to the 120th anniversary since the birth of
BERNSHTEIN MYKOLA OLEKSANDROVYCH
(September 16-17, 2016), Vol. 1

Вінниця, 2016

УДК 37.013:378.046.4(063)

ББК 74.58я43

Д 48

Дискурс здоров'я в освіті: філософія, педагогіка, антропологія, психологія: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 120 річниці з дня народження Миколи Олександровича Бернштейна (16–17 вересня 2016 р.): в 3 т. / Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Комунальний вищий навчальний заклад «Вінницька академія неперервної освіти», Міжнародна академія екології і здоров'я, м. Вільнюс, Латвія, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; за заг. ред. М. Б. Євтуха та В. М. Федорця. – Вінниця : ТОВ "Планер", 2016. – 206 с.

Т. 1. – 206 с.

Health Discourse in Education: Philosophy, Education, Anthropology, Psychology: materials of the all-Ukrainian scientific-practical conference with international participation dedicated to the 120th anniversary since the birth of Mykola Bernstein (September 16–17, 2016): in 3 volumes / Ministry of Education and Science of Ukraine; the National Academy of Educational Sciences of Ukraine; Public Higher Educational Establishment «The Academy of Continuing Education»; International Academy of Ecology and Health, Vilnius, Latvia; Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University; general edition of M. Yevtukh and V. Fedorets. – Vinnitsya: Ltd. "Glider", 2016. – 206. Vol. 1.

У збірнику висвітлюється широкий спектр освітніх питань збереження здоров'я (духовного, тілесного, психологічного), а також аналізується проблематика професійної підготовки, філософії та історії освіти. Розширюються і поглиблюються уявлення про внесок М. О. Бернштейна в світову науку та визначаються шляхи до використання здобутків ученого в педагогічній теорії та практиці. Актуалізується проблематика розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури та інших категорій освітян в умовах неперервної післядипломної освіти, а також аналізуються питання методології і стратегій освіти, її інноваційних трансформацій та інклюзії. Представляються роботи з проблематики освітнього менеджменту, екологізації, психологізації й антропологізації освіти. У контексті здоров'язбережувального дискурсу репрезентуються освітні питання біомеханіки, психології, рекреації, реабілітації, морфофізіології, психофізіології, нейрофізіології, патопсихології, дефектології, медіаосвіти та використання інформаційно-комунікативних технологій. Аналізується зміст і значимість трансферу медико-гігієнічних та психофізіологічних знань для формування інтелектуальної основи педагогіки здоров'я.

Рекомендовано науковцям, викладачам, методистам, вчителям, освітнім менеджерам, психологам, студентам, тренерам, соціальним працівникам – усім, хто цікавиться проблематикою збереження здоров'я Homo Educandus та актуальними питаннями вищої і середньої освіти.

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницької академії неперервної освіти (Протокол № 9 від 30 листопада 2016 року)

Матеріали подані в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст текстів і не завжди поділяє думки їх авторів.

ISBN 978-617-7330-10-2

© Колектив авторів

© ТОВ фірма "Планер"

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор: *М. Б. Євтух* – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України;

Заступник головного редактора: *В. М. Федорець* – кандидат медичних наук;

Редакційна колегія: *З. Ф. Самчук* – доктор філософських наук, старший науковий співробітник; *К. В. Разумовський* – президент Міжнародної академії екології і здоров'я, (м. Вільнюс, Литва); *В. В. Молодиченко* – доктор філософських наук, професор; *М. В. Гриньова* – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України; *Р. С. Гриньов* – кандидат фізико-математичних наук, (Аріельський Університет, м. Аріель, Ізраїль); *О. А. Дубасенюк* – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України; *І. В. Сіданіч* – доктор педагогічних наук, професор; *Л. М. Дудорова* – доктор педагогічних наук, доцент; *В. І. Вінничук* – психотерапевт, психолог, історик; *М. В. Будько* – кандидат філологічних наук, доцент; *Т. В. Галич* – кандидат педагогічних наук; *О. В. Вознюк* – доктор педагогічних наук, професор; *Т. Д. Каменщук* – директор Навчально-методичного центру психологічної служби системи освіти Вінницької області, психолог, історик; *О. М. Легун* – кандидат психологічних наук, доцент; *Л. І. Нежданова* – філолог, викладач; *О. І. Власова* – доктор психологічних наук, професор; *О. О. Дольська* – доктор філософських наук, професор; *О. О. Білик* – кандидат технічних наук, доцент; *Т. Є. Бойченко* – кандидат педагогічних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України; *Л. В. Войчишина* – старший викладач; *А. О. Жиденко* – доктор біологічних наук, професор; *В. М. Ісаєнко* – доктор біологічних наук, професор; *М. В. Йолтухівський* – доктор медичних наук, професор; *В. М. Костюкевич* – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор; *Ю. Ю. Конфедрат* – методист; *Ю. В. Кузьменко* – кандидат психологічних наук, доцент; *В. М. Лисогор* – доктор технічних наук, професор; *О. І. Маляр* – кандидат психологічних наук; *Н. М. Міщенко* – дефектолог, логопед завідувач лабораторії корекційної педагогіки; *О. В. Мудрак* – доктор сільськогосподарських наук, професор; *В. І. Подшивалкіна* – професор, доктор соціологічних наук; *Н. М. Пташнік* – кандидат педагогічних наук; *Н. В. Рацборинська-Полякова* – кандидат медичних наук, доцент; *С. В. Римша* – доктор медичних наук, професор; *С. Ф. Одайник* – кандидат педагогічних наук, доцент; *Л. М. Олійник* – кандидат педагогічних наук, доцент; *Р. І. Олексенко* – доктор філософських наук, професор; *І. В. Сергета* – доктор медичних наук, професор; *І. В. Степаненко* – доктор філософських наук, професор; *В. В. Тімохін* – доктор педагогічних наук, професор; *Т. С. Троїцька* – доктор педагогічних наук, професор; *П. І. Українець* – психолог, психотерапевт; *І. В. Шкарапута* – методист; *В. І. Шуляр* – доктор філологічних наук, професор; *Л. М. Юрчук* – кандидат педагогічних наук, доцент; *В. Л. Яковлів* – кандидат педагогічних наук, доцент.

ВДЯЧНІСТЬ МЕЦЕНАТАМ

*Pro publico bono*¹

Організатори конференції висловлюють щирю вдячність за матеріальну і духовну підтримку в організації конференції та друк матеріалів:

Кожану Володимиру Дмитровичу, голові Західноукраїнської спілки промисловців і підприємців (Україна, м. Львів);

Разумовському Константинові Веніаміновичу, президентові Міжнародної академії екології і здоров'я (Литва, м. Вільнюс);

Легуну Віктору Антоновичу, голові наглядової ради ТОВ «Вінниця-Млин» (Україна, м. Вінниця);

1. *Для загального блага (переклад з лат.)*

зберігати наявний стан здоров'я дітей, формувати в учасників освітнього процесу навички здорового способу життя, здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку. Дані технології реалізуються через створення безпечного розвивального середовища, екологічно сприятливого життєвого простору, повноцінного медичного обслуговування, харчування, оптимізації рухового режиму, комплексного підходу до формування в дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я, дотримання гармонійних, доброзичливих взаємин між педагогами та вихованцями, самими дітьми.

Вибір здоров'язбережувальних технологій залежить від освітньої програми та матеріально-технічного забезпечення ДНЗ, стану здоров'я вихованців, їхніх інтересів і вподобань, психологічної готовності вихователів до перебудови професійної діяльності, самовдосконалення, екологічних факторів. Обов'язковою умовою ефективного використання здоров'язбережувальних технологій є їх позитивне емоційне забарвлення. Сама радість навчання робить дитину здоровішою.

Список використаних джерел

1. Волкова І. В. Поняття «здоров'язберігаючі технології» та їх класифікації / І. В. Волкова // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://edu-post-diploma.kharkov.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=712
2. Лісневська Н. В. Здоров'язберігаючі технології у фізичному вихованні дітей дошкільного віку / Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 5 (264) – Ч. II. – С. 149-155.
3. Мицкан Тетяна. Характеристика здоров'язбережувальних технологій у дошкільному навчальному закладі // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2014. – №20. – С. 12-20.
4. Олійник Л. М. Творчий колективний проект «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу» / Л. М. Олійник та ін. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://liyalno1.blogspot.com/2015/04/blog-post_14.html
5. Омері І. Д. Здоров'язберігаючі технології в дошкільних навчальних закладах // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Валеологія: сучасність і майбутнє» – 2015. – № 1149. – С. 90-93.
6. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 року № 2628-III / ВРУ // Відом. Верховної Ради України. – 2001. – № 49. – С. 2.
7. Рубан Н. Здоров'ятворчі та здоров'язбережувальні технології // Палітра педагога. – 2010. – № 2. – С. 12-17.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВИХОВАТЕЛЯМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Пазюк Світлана Андріївна – викладач кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Анотація. У статті за результатами вивчення теорії та практики висвітлено педагогічні умови застосування здоров'язбережувальних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку. З'ясовано, що педагоги у роботі з дітьми при використанні означених технологій, надають перевагу таким як: фізичні

вправи, заняття з фізкультури, різні види терапії. У дослідженні розкрито шляхи підвищення фахової компетентності вихователів в окресленій діяльності.

Ключові слова: здоров'я, здоров'язбережувальні технології, фахова компетентність вихователя.

***Анотація.** В статті по результатам изучения теорії и практики освещены педагогические условия применения здравоохранительных технологий в работе с детьми дошкольного возраста. Выяснено, что педагоги в работе с детьми, используя упомянутые технологии, предпочитают такие, как физические упражнения, занятия по физкультуре, разные виды терапии. В исследовании раскрыты пути повышения профессиональной компетентности воспитателей в указанном виде деятельности.*

Ключевые слова: здоровье, здоровьесохраняющие технологии, компетентность.

Здоров'я – неоціненний дар, яким природа наділила людину. Проте сама людина марно його витрачає, забуваючи, що втратити здоров'я набагато легше, ніж відновити його. На жаль, у нашій країні немає моди на здоров'я. Сьогодні є тисячі людей в Україні, що ведуть здоровий спосіб життя, але їхнє ставлення до власного здоров'я не є встановленою суспільством нормою, скоріше, це – лише виняток. Дійсно, турбуватися про здоров'я починають тоді, коли здоров'я погіршується. А задля того, щоб здоровий спосіб життя став нормою для більшості людей, необхідні значні зміни в соціальній політиці.

Враховуючи, що рівень здоров'я сучасного покоління дітей низький, нагальною потребою є формування готовності вихователів ДНЗ до створення педагогічних умов в ДНЗ та широкого застосування ефективних оздоровчих заходів, що повинні базуватися на максимально об'єктивних показниках з урахуванням факторів, що здоров'я формують.

У Законі України «Про охорону дитинства» (розділ I, ст. 4), методичних рекомендаціях «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу», програмі «Дитина» наголошується на тому, що застосування в ДНЗ здоров'язбережувальних технологій є важливою складовою зміцнення здоров'я дошкільників. Вони дозволяють забезпечити належні умови для формування та зміцнення здоров'я, сприяють фізичному, психічному, соціальному, духовному розвитку дітей.

Вивчення теоретичних джерел дало можливість з'ясувати суть поняття «здоров'язбережувальні технології» та визначити педагогічні умови ефективного їх застосування. Зазначені умови розглядаємо як комплекс організаційних, психолого-педагогічних заходів, спрямованих на створення належних умов перебування дитини в ДНЗ, оптимальну організацію їхньої розвивальної діяльності, забезпечення рухового режиму дітей дошкільного віку.

Створення адекватних педагогічних умов забезпечує, насамперед, моделювання розвивального здоров'язбережувального середовища в групі та ДНЗ,

планування роботи з використання цих технологій під час різних видів діяльності, готовності вихователів до такого виду діяльності (знання різних видів здоров'язбережних технологій, володіння методикою їх проведення, здатність та готовність до їх творення).

Інтерес до окресленої проблематики підтверджується вивченням стану роботи ДНЗ. Результати емпіричного дослідження (анкетування вихователів) засвідчують, що педагоги розуміють суть поняття «здоров'язбережні технології», називають основні їхні функції: створення необхідних умов для присутності дитини в дошкільному навчальному закладі, організація освітнього процесу в ДНЗ із метою забезпечення повноцінного та раціонального рухового режиму. Кожний із них створює таке середовище в групах, використовуючи оздоровчі технології в роботі з дошкільниками. Однак, поряд із цим відчують певні труднощі у застосуванні означених технологій.

Аналізуючи відповіді респондентів, можемо констатувати таке: 15% педагогів зазначають складність в організації рухового режиму в різновікових групах, 10% – відсутність у ДНЗ спортивного залу, 25% вихователів акцентували увагу на недостатньому матеріально-технічному та змістово-методичному забезпеченні, що сприяло би підвищенню їхньої майстерності з застосування здоров'язбережних технологій. 23% однією із перешкод у застосуванні різних видів загартовувальних заходів назвали відсутність співпраці з батьками з означеного питання та наступності у роботі ДНЗ із родинами з окресленого питання. 27% опитаних не надали відповіді на запропоноване запитання.

Усі педагоги-практики, які брали участь в опитуванні, наголосили на потребі у підвищенні власної компетентності з застосування різних видів здоров'язбережувальних технологій. Формування здатності та готовності вихователів до використання такого виду діяльності може відбуватися у процесі різних форм роботи. Серед різноманіття пропонованих форм вихователі надали перевагу таким, як самоосвіта (20%), вивчення досвіду роботи з означеного питання колег з інших дошкільних навчальних закладів міста, країни (30%), відвідування семінарів, майстер-класів, презентацій у міжкурсовий період та під час проходження курсів підвищення кваліфікації (25%), опанування самими вихователями практиками різних видів здоров'язбережних технологій (відвідування занять у спортивних комплексах, фітнес клубах, заняття спортом, загартування, плавання, тощо; 20%), вивчення фахових та наукових джерел із проблеми дослідження (5%).

Вивчення практики дошкільних навчальних закладів щодо готовності вихователями дотримуватися педагогічних умов та застосовувати здоров'язбережні технології у роботі з дітьми дошкільного віку дає можливість зробити такі узагальнення: здоров'язбережні технології використовуються вихователями в дошкільних навчальних закладах, однак, відповідно до об'єктивних (низьке матеріально-технічне, змістово-методичне забезпечення) чи суб'єктивних (не готовність вихователів до означеної діяльності) чинників вони не посіли належного місця. Як правило, вихователі у роботі з дітьми дошкільного віку надають перевагу традиційним здоров'язбережним

технологія: загартування, фізичні вправи та заняття, гігієнічні гімнастики (ранкова, після сну) тощо. За результатами вивчення практики, можемо говорити про те, що нетрадиційні форми здоров'язбережних технологій (фітболгімнастика, стретчинг, елементи тибетської гімнастики та хатха-йоги тощо) майже не використовуються вихователями. Такий стан пояснюється відсутністю у них знань про значення, зміст та технологію їх проведення.

Підвищення ефективності роботи вихователів щодо застосування здоров'язбережних технологій у ДНЗ забезпечується декількома шляхами. До таких відносимо, насамперед, формування здатності і готовності вихователів до означеної діяльності через створення у ДНЗ постійно діючих семінарів-практикумів, майстер-класів, залучення широкого кола фахівців, які займаються такими видами практик. У перебігу практичних видів діяльності відбувається опанування технологією проведення різних видів оздоровчих заходів. Створення творчих груп із розроблення програмово-методичного забезпечення та системи роботи ДНЗ щодо використання різних видів здоров'язбережних технологій. Вивчення та поширення досвіду роботи через освітні сайти, власні блоги, соціальні мережі тощо.

Дана стаття не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми. Предметом подальших пошуків може стати питання про співпрацю ДНЗ із батьками щодо формування в них розуміння необхідності дотримуватися наступності в роботі зі зміцнення здоров'я дітей.

Список використаних джерел

1. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. ред. проекту: В. О. Огнев'юк, К.І. Волинець; наук. кер. програмою: В. О. Проскура, Л.П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна; авт. кол.: Г. В. Белкіна, Н.І. Богданець-Білоskalенко, С. А. Васильєва, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
2. Лист Міністерства освіти і науки України від 16.08.2010 №1/9-563 «Методичні рекомендації «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу» / [Електронний ресурс]:
Режим доступу: <http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/56.pdf>.
3. Організація оздоровчої роботи в ДНЗ / Уклад. Л. А. Швайка.– Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 253 с.

ГАРМОНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Панченко Світлана Миколаївна – кандидат психологічних наук, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, доцент. Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Сахно Прасковія Іванівна – старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

ЗМІСТ (ТОМ I)

Вдячність меценатам.....	4
Передмова	5

РОЗДІЛ I. Ціннісно-сміслова рефлексія наукової спадщини і життєвого шляху Миколи Олександровича Бернштейна: громадянська позиція вченого як відображення служіння істині, науці і суспільству; біомеханіка і педагогічна кінезіологія як інтелектуально-діяльнісна основа освітніх практик збереження здоров'я, фізичної культури і спорту.....	8
--	----------

1. <i>Івашинова С. В.</i> Концептуальні підходи в наукових дослідженнях М. О. Бернштейна: сучасний вимір.	8
2. <i>Лозовик М. П.</i> Внесок Миколи Олександровича Бернштейна в розвиток спортивної науки середини ХХ століття.	11
3. <i>Федорець В. М.</i> Осмислення та використання ідей Миколи Олександровича Бернштейна про рівневу організацію рухів для розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури	14
4. <i>Федорець В. М. Лозовик М. П.</i> Вчитель, який бачив дощ часу.....	35

РОЗДІЛ II. Філософія і методологія фізичної культури та збереження здоров'я Homo Educandus	38
---	-----------

1. <i>Білогур В. Є.</i> Філософія спорту как социально-коммуникативное и духовно-экзистенциальное явление.	39
2. <i>Бережок С. М.</i> Патріотизм як умова збереження духовного здоров'я.	41
3. <i>Бораківська М. О.</i> Філософія Мішеля Фуко: до методології вивчення тілесності.....	42
4. <i>Великодна Є. М.</i> Здоров'я особистості у просторовому вирімі.	44
5. <i>Ганаба С. О.</i> Філософсько-антропологічні засади сучасної дидактики.....	46
6. <i>Грабовська І. М.</i> Філософія «благоговіння перед життям» в контексті проблем збереження духовного та фізичного здоров'я особистості.....	50
7. <i>Дольська О. О.</i> Эмоциональный интеллект.	52
8. <i>Землянський А. М.</i> Історична свідомість як регулятор міжкультурної взаємодії студентської молоді у полікультурному суспільстві.	54
9. <i>Коломак О. І.</i> Феномен стійких органічних забруднень: філософська рефлексія інтегративного впливу на здоров'я людини і середовище.....	57
10. <i>Кушнікова С. В.</i> Гуманізація образования как социально-философская проблема.....	59
11. <i>Лаврова Л. В.</i> Валеологічна парадигма філософії здоров'я.....	61

12. <i>Марченко А. І.</i> Метод Альфреда Томатиса при лікуванні аутизму (практично-аналітичний вимір).	63
13. <i>Мікулак Н. М.</i> Здоров'язбереження як культурно-освітній феномен.	65
14. <i>Молодиченко В. В., Бутько М. В.</i> Ціннісно-сміслові основи інклюзії та роль освіти у протидії соціальному відторгненню.....	67
15. <i>Поправко О. В.</i> Дозвілля як елемент формування здорового способу життя студентської молоді.	69
16. <i>Разумовський К. В.</i> Здоровьесохраняющие и философские аспекты концепции нейрооптической интеллектуальной системы человека в контексте актуализации древнеевропейских, древнеиндийских и древнекитайских мировоззренческо-антропологических представлений.....	72
17. <i>Самчук З.Ф.</i> Людина на світоглядному шпагаті між світом образів та образом світу.....	83
18. <i>Степаненко І. В.</i> Духовне здоров'я як стратегема особистісно орієнтованої вищої освіти.	88

РОЗДІЛ III. Методологія і стратегії розвитку освіти в контексті дискурсу здоров'я

1. <i>Буянов П. Г.</i> До питання про поняття «освіта дорослих» у світовій педагогічній думці.....	91
2. <i>Вознюк О. В.</i> Інформаційна концепція здоров'я людини.....	93
3. <i>Гаращук О. В.</i> Збереження та зміцнення здоров'я нації – запорука майбутнього країни	95
4. <i>Гельбак А.М.</i> Компетентнісний підхід як основа державних освітніх стандартів та європейських орієнтирів.	104
5. <i>Гладкий О. В., Килівник В. С.</i> Гуманістична парадигма в системі науки і освіти як основна методологічна засада дослідження здоров'я Homo Educandus.....	109
6. <i>Євтух М. Б.</i> Освітній потенціал феномену потребного майбутнього.....	113
7. <i>Конфедрат Ю. Ю.</i> Кембріджський університет як соціокультурний феномен: освітній вимір, рецепція європейського досвіду.	116
8. <i>Тимченко А. М.</i> Розвиток післядипломної освіти в університеті.	122

РОЗДІЛ IV. Інноваційні трансформації освіти та трансфер медико-гігієнічних і біологічних знань як інтелектуальна основа збереження здоров'я в умовах культурно-освітнього простору

1. <i>Бабаліч В. А.</i> Актуальні проблеми формування соціальної компетентності у фахівця фізичного виховання і спорту та підходи до їх вирішення.....	124
2. <i>Бережна Т. І.</i> Структурні компоненти готовності вчителів до здоров'язбережувальної діяльності у загальноосвітньому навчальному закладі.....	127

3. Березнюк Т.І. Особливості навчання ліворуких дітей в початковій школі.....	130
4. Вишняков В. М. Виховання духовного потенціалу у студентів, що займаються фізичною культурою і спортом.....	134
5. Гриньов Р. С. Використання знань про супергідрофобні поверхні для розвитку професійної компетентності викладача вищої школи.....	136
6. Грицай Н. Б. Удосконалення методичної підготовки майбутніх учителів початкових класів до викладання предмета «основи здоров'я».	138
7. Гриценко А. О. Педагогічні аспекти формування світоглядних орієнтацій на основі здоров'язбережувального дискурсу у майбутніх викладачів вищої школи.....	140
8. Дяченко А. А. Значення дисциплін професійно-практичної підготовки у формуванні здоров'язбережувальних умінь у студентів факультету фізичного виховання і спорту.....	145
9. Дубасенюк О. А. Актуальність дотримання здорового способу життя суб'єктами освітнього процесу.....	146
10. Дудорова Л. Ю. Педагогічні умови використання інноваційних технологій у фізичному вихованні майбутніх учителів.....	149
11. Коваленко Л. В. Розвиток здоров'язбережувального компоненту професійної компетентності вчителів української мови та літератури в системі післядипломної педагогічної освіти.....	154
12. Комарова О. В. Аксіологізація шкільної біологічної освіти як фактор формування системи знань старшокласників.	157
13. Кочерга Є. В. Використання теорії множинності інтелекту для формування здоров'язбережувальної компетентності.....	159
14. Кузик М. О., Кузик В. П. Аналіз деяких методичних аспектів удосконалення артикуляції як складової майстерності співака.....	161
15. Легун О. М. Гендерна концепція у системі неперервної освіти.....	163
16. Мазаєва К. В. Методика розвитку здоров'язберігаючої компетентності вчителів біології у системі післядипломної педагогічної освіти.....	168
17. Мондич О. В. Предметна компетентність з анатомії і фізіології людини як значима складова здоров'язбережувальної діяльності майбутнього вчителя початкових класів.....	170
18. Олійник Л. М. Здоров'язбережувальні технології у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу.....	175
19. Пазюк С. А. Педагогічні умови застосування вихователями здоров'язбережувальних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку.....	179
20. Панченко С. М., Сахно П. І. Гармонізація педагогічної взаємодії в процесі організації навчально-пізнавальної діяльності студентів.....	182
21. Піддубна Н. В. Потреба у формуванні здоров'язбережувальної компетентності учнів початкових класів як життєвої цінності (на прикладі діяльності Херсонської загальноосвітньої школи 1 ступеня № 25 Херсонської міської ради).....	187

22. <i>Пташнік Н. М.</i> Смыслоформуваельні аспекти впливу народних традицій на розвиток здоров'язбережувальних компетентностей сучасних педагогів.....	195
Додаток № 1. Опис конференції.....	198
Додаток № 2. Проблематика конференції.....	199
Додаток № 3. Установи та організації – учасники і співорганізатори конференції	201